

MUISTISAIRAAN KOHTAAMINEN

Kaisa-Leea Kurko
EDUKO

Muistisairaahan kohtaaminen

- Vanhat asiat voivat säilyä mielessä pitkään → voimavara
- TUNNE ASIAKKAASI → Elämänhistorian tutkiminen
- Muistisairas menettää ennen pitkää kykynsä verbaaliseen kommunikaatioon → PUHU SILLOINKIN, KUN ASIAKAS EI ENÄÄ VASTAA
- Kohtaamisessa korostuu muut keinot: hiljaa oleminen, katse, hymy, kosketus, läheisyys
- Vaikka keskustelu rönnylisi asiasta toiseen, älä suotta korjaile...
- RUTIINIT
- ÄLÄ PAKOTA, ÄLÄ KOROTA ÄÄNTÄSI!
- KIIREETTÖMYYS (muista nonverbaali viestintä)
- <https://yle.fi/aihe/olen-jossain#section-175010>

KÄYTÖSOIREISEN KOHTAAMINEN

- Perustarpeiden huomioiminen!
- **Toistuvat kyselyt:** MUISTI / TURVATTOMUUS → Samasta asiasta voit alkaa johdattelemaan keskustelua lukuisiin eri suuntiin. Älä turhaannu!
- **Alakuloisuus** → Mieli puuhat. Mielekkäiden asioiden muistelu. Hoidettavan hyvät puolet. Yhdessä tekeminen.
- **Epäluulot** → Esineet samoissa paikoissa. Suosituimmat piilopaikat. Mielenkiinnon kiinnittäminen muihin asioihin.
- **Harhat** → Miellyttäviä harhoja ei tarvitse väkisin oikaista. Ahdistavien harhojen lähteen voi yrittää poistaa (tv, peili, verhot). Keskustelu kuolleista omaisista, ei oikaisua ja kertomista kuolemasta.
- **Aggressio** → Itsemääräämisoikeus (vaihtoehtoja). Kehu/ huomioi hoidettavan hyviä puolia. Ei vastaan väittämistä. Fyysisten tekijöiden poissulku.
- **Vaeltelu/ levottomuus** → Virikkeet. **MUSIIKKI!**

Muistisairaahan ihmisen oikeudet:

Jokaisella muistisairaalla ihmisellä on oikeus:

- diagnoosiin sekä tietoon sairaudestaan ja sen oireista
- saada asianmukaista lääkehoitoa sairauteensa
- tulla kohdelluksi aikuisena ihmisenä sekä tulla kuulluksi niin, että hänen tunteitaan ja mielipidettään arvostetaan
- olla sellaisten ihmisten seurassa, jotka tuntevat hänen elämänsähistoriansa sekä kulttuuriset ja hengelliset tarpeensa ja toiveensa
- kokea olevansa merkityksellinen osa yhteisöään ja yhteiskuntaa
- elää turvallisessa ympäristössä merkityksellistä arkea
- ulkoilla säännöllisesti
- olla ilman rauhoittavaa ja antipsykoottista lääkitystä aina kun mahdollista
- hyvältä tuntuvaan kosketukseen ja läheisyyteen, kuten halauksiin, hellyyteen ja kädestä pitämiseen
- olla oman elämänsä asiantuntija ja halutessaan ajaa muistisairaiden ihmisten etuja
- osallistua aktiivisena toimijana niin lähipiirissään kuin maailmanlaajuisestikin – vaikka internetin välityksellä
- kohtaamiseen ja hoitoon, joka perustuu empatiaan ja muistisairauksien ymmärrykseen

(Virginia Bell & David Troxel 2013 / Health Professionals Press, Inc)

TunTeVa I. vuorovaikutusmenetelmä muistisairaahan kohtaamiseen

- TunteVa® on suomalainen malli amerikkalaisesta validaatiosta.
- Validatio (englannin sanasta valid, arvonsa mukainen) on arvostava ja tunteita ”kuunteleva”, vuorovaikutteinen kohtaamismenetelmä. <https://memocate.com/vuorovaikutus/kohti-parempaa-vuorovaikutusta/validaatiomenetelma/>
- Ohjaa vuorovaikutusta sellaiseen suuntaan, mikä tukee muistisairasta ihmistä
- Muistisairasta kuullaan, hänen tunteensa otetaan todesta ja hänen todellisuuttaan arvostetaan.

Kun lähimuisti katoaa eikä tulevaisuuttakaan oikein enää hahmota, jäljellä on vain tämä hetki.